

BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR

BESZÁMOLÓ 2024

Tartalomjegyzék

1. Rövid összefoglaló	4
a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)	4
b. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények	4
2. Stratégiai célok végrehajtása	5
a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által	5
b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését	6
3. Szervezet	6
a. kompetenciafejlesztés (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 94 §. (5a) pontja és a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján)	6
4. Infrastruktúra	7
a. fizikai terek állapotának változása	7
b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása	7
c. egyéb infrastruktúra	7
5. Gyűjteményi információk	8
a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés	8
b. gyűjteményfeltárás	8
c. állományvédelem	8
d. digitalizálás	8
6. Szolgáltatások (változások, trendek)	9
a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei	9
b. helyben elérhető szolgáltatások	9
d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások	10
e. online felületek (honlap, közösségi média)	12
f. területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)	13
7. Minőségirányítás	14
a. használói elégedettségmérés	14
b. önértékelés	14
c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján) 14	
d. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések	14
8. Tudományos kutatás és kiadványok	15
9. Partnerségi együttműködések	15
a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség	15

10.	PR/marketing/kommunikáció eredményei.....	16
a.	a könyvtár megjelenése médiumokban	16
b.	lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)	16
11.	A vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló	16
a.	a vármegyei kötelespéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról	16
b.	a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról	17
c.	a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2024-ben nyújtott szolgáltatásokról	17
d.	az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről.....	17
e.	a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról	17
f.	a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról	18
12.	Könyvtárhasználati tendenciák (6. sz. melléklet)	18
a.	Használati tendenciák kiértékelése: hogyan változtak az olvasási és könyvtárhasználati szokások a 2019–2025 időszakban, a szakmai mutatók 2., 3., 9., és 12. főpontja alapján.....	18
b.	Rövid bemutatása annak, hogy gyakorolt-e érdemi hatást a könyvtári szolgáltatásokra a mesterséges intelligencia széleskörű hozzáférhetősége, illetve az automatizáció térnyerése.	18

BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR

2024. évi beszámolója

1. Rövid összefoglaló (legfeljebb 2000 karakter / 1973)

a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

A korábbi évekhez képest ugrásszerű növekedés figyelhető meg használati adatokat illetően.

2023-hoz képest 6%-kal nőtt a beiratkozott olvasók száma. 7%-kal emelkedett a könyvtárakban személyesen elvégzett műveletek (kölcsönzés, hosszabbítás, visszavétel) száma.

2024-ben a négy békéscsabai könyvtárban 83.335 db könyvet kölcsönöztek a látogatók. Ez 8%-os növekedés 2023-hoz képest, 1%-kal meghaladta a 2019-es adatot. A központi könyvtárban 2200-al több könyvet kölcsönöztek a látogatók. Ez a szám 3 településrészi könyvtár esetén 3300 kötet. Minimálisan nőtt az AV-dokumentum-kölcsönzés száma, a folyóirat-kölcsönzésnél 38%-os csökkenés figyelhető meg. Az első évben 163 társasjáték-kölcsönzés történt.

A könyvtári tagok száma 6999 fő. Békéscsaba lakónépességének 13%-a tagja valamely könyvtárnak a városban. Ilyen magas arányt legutóbb 2019-ben értünk el. A tárgyévi személyes és online könyvtárhasználatok száma 20%-kal nőtt az előző évhez képest.

367 programot szerveztünk a központi könyvtárban. 11.584 fő vett részt ezeken az eseményeken.

Elindítottuk a társasjáték-kölcsönzést és az Egy boszorkányper nyomában szabadulós játékot. Több rangos szakmai eseményen (Közkönyvtári Börze, III. CodeWeek konferencia) bemutatkozott a megyei könyvtár.

Békés vármegye 5500 fő alatti kistépülésein 236 kulturális eseményt szerveztünk.

b. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Pozitív körülmények: könyvárok növekedése, proaktív marketingtevékenység, médiaszereplések, programkínálat, megújult terek. A tagsági díj 10 éve változatlan.

Az együttműködéseknek köszönhetően a korábbi évekhez képest több iskolai osztályt tudtunk fogadni. Népszerűek lettek a Dante vendéjátékok, az irodalmi és helyismereti előadások, a szabadulós játék, a LézerSzimfónia hangszerkiállítás. A középiskolások megszólítását segíti a „Túlélők viadala” könyvtárhasználati játék. A rendezvények látogatását könyvtári tagsághoz kötöttük, növelni tudtuk a beiratkozottak számát. Nagy tömeget vonzottak kültéri könyves eseményeink.

Kicseréltük a kölcsönzőtér elhasználadott padlószőnyegét. A részleges bezárás előtt megnöveltük a kölcsönözhető dokumentumok számát.

Egész évben tudatos és fegyelmezett energiafogyasztás mellett, a költségvetési ütem folyamatos tartásával biztosítottunk könyvtári szolgáltatásokat.

2. Stratégiai célok végrehajtása (legfeljebb 1500 karakter / 1487)

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Stratégiai tervünk alapvető céljainak teljesülését 2024-ben az alábbi tevékenységekkel segítettük:

Szolgáltatásfejlesztés:

- foglalkozások szervezése
- E-olvasójegy, QR-kódszkenner
- bankkártyás fizetés

Modern infrastruktúra, otthonosabb környezet:

- új tájékoztató feliratok
- világításkorszerűsítés, villamoshálózat modernizálása
- munkakörülmények javítása
- kölcsönzőtér felújítása, átrendezése

Együttműködés:

- szakmai napok, konferenciák szervezése

Fenntarthatóság:

- újrahasznosítás népszerűsítése
- könyvadományok
- növénygondozás

Felhasználóbarát könyvtár:

- munkatársak képzése
- könyvtárhasználat segítése kiadványokkal, posztokkal, leporellókkal
- karitatív tevékenységek
- kutyabarát, kerékpárosbarát könyvtár
- Epipen injekció

Esélyegyenlőség:

- Netrevalók program
- városismereti séta, kötészeti foglalkozás SINOSZ-tagoknak
- játékos foglalkozások a Napraforgó EGYMI sérült gyermekeinek, fiataljainak
- gyűjteményfejlesztés a speciális ellátást igénylők ellátása érdekében

Minőségi működés:

- használói vélemények, igények megismerése
- eredmények értékelése
- működést érintő javaslatok kidolgozása

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

A közművelődési pályázattal 6 rendezvény szerveztünk a békéscsabai könyvtárakban.

Teljesült az EFOP-418 2. számú fenntartási időszaka. A nyári szünetben heti 2 családi programot, ill. 2 nyári táborot hirdettünk. A foglalkozások az esélyegyenlőség elve mentén bárkinek szabadon elérhető.

NKA-támogatásból valósult meg az Országos Könyvtári Napok, a Békés Banda koncertsorozat, Egy boszorkányper nyomában helyismereti játék, Könyvtárak a sikeres kulturális turizmusért továbbképzés, Megrajzolt irodalom olvasásnépszerűsítő tábor, Janáky Viktor-émlékkötet.

3. Szervezet (legfeljebb 1500 karakter / 1341)

a. kompetenciafejlesztés (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 94 §. (5a) pontja és a kulturális szakemberek továbbképzéséről szóló 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján)

A könyvtár Továbbképzési szabályzata szerint a szakmai munkakörben, legalább 6 órában foglalkoztatott közép- és felsőfokú végzettségű szakemberek a Beiskolázási terv alapján fejleszthetik, bővíthetik az intézmény alaptevékenységének színvonalas ellátásához szükséges kompetenciájukat.

Stratégiai tervünk alapvető célja a könyvtárosok szakmai felkészültségének növelése, a szakmai kihívásoknak történő megfelelés. Egy fő szakmai munkakörben foglalkoztatott elvégezte a Kecskeméti Szakképzési Centrum és a Katona József Könyvtár segédkönyvtáros képzését. 2024-ben 23 könyvtáros 72 képzésen, szakmai napon vett részt. A könyvtár 8 szakmai rendezvényt szervezett, melyeken 226 résztvevő vett részt. Második alkalommal tudtuk megvalósítani a könyvtárak turisztikai szerepvállalását erősítő, az új együttműködések kialakítását támogató országos szakmai továbbképzést Békéscsabán.

A „munkavédelemről” szóló 1993.évi XCIII. törvény értelmében (46. §) Munkahelyi elsősegélynyújtó képzésen 2 fő vett részt.

A szakmai programok közül előnyt élveztek az olvasóvá neveléshez, digitális technológiákhoz, robotikához, minőségirányításhoz, pályázati felkészüléshez kapcsolódó

konferenciák képzések. A belső képzések során a tárgykölcsönzésre, a szabadulós és könyvtárhasználati versenyekre, robotikára és a statisztikai adatgyűjtésre készültek fel a munkatársak. 14 munkatársunk tagja az MKE helyi szervezetének.

2 szakmai munkakörben foglalkoztatott távozott, helyükre 2 fő, könyvtáros végzettséggel rendelkező munkatárs érkezett.

4. Infrastruktúra (legfeljebb 1500 karakter / 1497)

a. fizikai terek állapotának változása

A kölcsönzőtérben megtörtént a világítás korszerűsítése, a teljes padlószőnyeg cseréje. A helyiség átrendezésével, új ülőhelyek elrendezésével, a korábban elzárt fülke megnyitásával nyitott, megszépült, barátságos olvasói közösségi tér jött létre, mely pozitív látogatói visszajelzéseket kapott. A társasjátékok kiemelt helyre kerültek. Többféle dokumentum egy térben elhelyezése szinergikusan erősítheti egymást.

A napilapolvasó állományát az átrendezés során bővítettük, a helyi lapok olvasóteremben kaptak helyet.

A Békési gyűjtemény átrendezését a helyhiány és a folyamatos gyarapodás indokolta (átlátható, rendezett lett).

Korszerűsítettünk a világítást a könyvtári irodákban, közös helyiségekben és tömörraktárban.

Megvalósult a rendezvényteremként funkcionáló Urszinyi-ház festése, mázolósa, valamint a Jaminai fiókkönyvtár homlokzati nyílászáróinak korszerűsítése.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Folyamatos a munkaállomások igények és ergonómiai szempontok szerinti fejlesztése (monitor, PC, notebook, QR-kódszkenner, irodai nyomtató, forgószek). A szükséges hardvercserék lehetőség szerint megtörténtek (tápegység).

Az olvasóteremben gyorsabb laptop váltotta ki az olvasói számítógépet. A digitalizálási tevékenységhez szkennert, a podcasthez mikrofonokat vásároltunk. Kistelephelyi ellátásban SSD-meghajtóra váltás történt.

Beszereztük a hatályos jogszabályoknak megfelelő iktató programot.

c. egyéb infrastruktúra

Az intézmény arculati elemeihez illeszkedő tájékoztató táblákat helyeztünk el az épületben.

Épületüzemeltetéshez kapcsolódóan több beruházás (szigetelés, csapadékvíz-elvezetés, RWA-ablakok, kültéri egységek, zöldterület, TGA mágnesek) megvalósult.

Hasznosítani tudtuk az épületben található büféhelyiséget.

5. Gyűjteményi információk (legfeljebb 3000 karakter / 2190)

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

Az igények csökkenése miatt egyre kevesebb zenei dokumentumot vásárolunk. A megtakarítást könyvekre, videójátékokra, társasjátékokra használjuk fel.

Érdekeltségnövelő támogatásból 74 db könyvet, 13 db CD-t, 17 db DVD-t, 36 db társasjátékot vásároltunk.

A 2023-ban megítélt ODR-támogatást 2024-ben költöttük el. Folyamatosan érkeztek az NKA támogatásával megjelent kiadványok. Átleltározással kerültek az állományba az Állami Építőipari Vállalat, a Pedagógiai Könyvtár és a József Attila Általános Iskola könyvtárának példányai. Grin Igor-hagyatékával bővült a gyűjtemény.

Természetes elhasználódás, tervszerű apasztás, tönkretett és eltűnt dokumentumokat selejteztünk. 5227 tétel került kivonásra. Megtörtént a kottaállomány leválogatása, az EU-s videokazetták, CD-ROM-ok selejtezése. Elindult a békési raktár szlovák nyelvű és magyar szépirodalmi részének leválogatása.

Állományunk az év végén 315.322 db dokumentumból állt – 364.924.640 Ft értékben.

b. gyűjteményfeltárás

5190 címleírás készült teljes leírással, tárgyszavakkal. Amennyiben a mű nem szerepelt az adatbázisban, a FSZEK vagy a MOKKA adatbázisából lett átemelve, majd könyvtárunkhoz igazítva. Általunk 596 leírás készült elsősorban idegen nyelvű könyvekről, helyi kiadványokról. Helyismereti szempontból fontos tanulmányok tárgyszavazást kaptak.

1343 címnél megtörtént a leírás javítása, módosítása.

83 db CD, 73 db DVD, 27 db multimédia, 117 db társasjáték került feltárássra.

Teljes analitikai feltárás humánerőforrás hiányában nem történt.

c. állományvédelem

2024-ben az állomány azonosítása és védelme érdekében 3666 kötetet láttunk el rádiófrekvenciás biztonsági jellel (RFID-tag) a gyűjteményfeltárás munkafolyamat részeként.

A sérült, hibás könyvborítók, a szakadt oldalak apró javítását, helyreállítását a könyvtár munkatársa elvégezte. A könyvjavítás, értékmentés népszerűsítése céljából közösségi programsorozatot hirdettünk (Repair Café).

1 db Plustek A3-as könyvszkennerral bővítettük a dokumentumok állagának védelmét szolgáló eszközök számát.

d. digitalizálás

A digitalizálást a humánerőforrásnak és a tárhelykapacitásnak megfelelően, állományvédelmi szempontok szerint végeztük. A tevékenység scan-on-demand szolgáltatásként is elérhető. Digitalizáló műhelyünkben többféle formátumú dokumentum archiválását el tudjuk végezni.

49 mű, 6046 oldal digitalizálása történt meg – többek között a helyismerti szempontból értékes Rell Lajos-levelezést.

Rendszeres jelleggel 1 fő közfoglalkoztatott munkatárs, alkalomszerűen a szakmai személyzet archivált dokumentumokat.

6. Szolgáltatások (változások, trendek) (legfeljebb 5000 karakter / 4937)

a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

295 új gyermekkel bővült az olvasóink száma (2023: 254 fő). A gyermekkönyvtár 9 óvodásoknak, iskolásoknak hirdetett programján 245 fő vett részt. 11 óvodai, iskolai csoportnak tartottunk könyvtárhasználati órát. A gyermekkönyvtári éjszakán Munkácsy Mihályra emlékeztünk. 410 diafilmkölszönzést, 17 diavetítő-kölszönzést regisztráltunk. 13 munkatárs együttműködésével emlékeztünk meg a 70 éves magyar diafilmgyártásra. Népszerű a videójátékozás, 3 versenyt szerveztünk támogatók bevonásával iskolásoknak.

A SINOSZ Békés Megyei Szervezete tagjainak városismereti sétát és kötészeti foglalkozást biztosítottunk. Házhozszállítással segítséget nyújtottunk a dokumentumokhoz való hozzáférésben (2024-ben 321 dokumentum: könyv, CD, hangoskönyv). A mályvapalcon tájékoztató kiadványok segítik a nőgyógyászati daganatos betegségek kezelését.

Ukrán könyvespolcot avattunk a háború miatt a hazájuktól távol került látogatók számára. Programokkal készültünk a nemzetiségek napjára. Nemzetiségi dokumentumok vásárlásával segítjük az ellátást.

A zenekedvelők számára a dokumentumok hozzáférhetősége mellett koncerteket szerveztünk (Békés Banda, Döge Csaba, Szilágyi Attila, Hajtmann Ildikó, Vozár M. Krisztián).

b. helyben elérhető szolgáltatások

Nő az e-olvasójegy népszerűsége. Segítettük a Gondosóra-igénylést. A részlegek évben játékokkal, ajánlókcal, kiemelésekkel találkozhattak a látogatók. Újdonság a magyar könyvkiadók kínálatának időszakos bemutatása.

Új szolgáltatásként bevezettük a társasjáték-kölszönzést (121 tételes gyűjtemény, 163 kölszönzés) és a helyismereti szabadulós játékot (26 csapat, 172 résztvevő). Több eszköz kölszönzésére is lehetőség van (e-book-olvasó, kerékpár, diavetítő).

Márciustól novemberig fogadta a látogatókat a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár LézerSzimfónia hangszerkiállítása (45 alkalom/863 látogató).

A nyugdíjasok digitális edukációját, a fiatalok és idősek közötti kapcsolatot erősíti a Netrevalók informatikai foglalkozássorozat (5 alkalom/40 résztvevő).

A Digilabor digitális írástudást, komplex kompetenciafejlesztést, olvasóvá nevelést célzó maker-foglalkozásain 1718 fő vett részt. A foglalkozások mennyisége miatt a kötszetet és varrodát átköltöztettük az egykori oktatóterembe. 8 alkalommal könyvjavító közösségi foglalkozásokat hirdettünk (38 fővel).

Több alkalommal kitelepülésen mutattuk be programjainkat (BRSE-tábor, Hobbyelektronikai Találkozó, anyatejes táplálás világnapja). A könyvtár szervezte az Internet Fiesta, Ünnepi Könyvhét, Országos Könyvtári Napok, CodeWeek, Csabai Könyvbörze rendezvényeket Békéscsabán.

c. távolról elérhető szolgáltatások

A BékésWiki helyismereti enciklopédia az elmúlt évben rekordszámú, 2,5 millió megtekintést számlált.

A holnapon megtalálható OPAC távoli katalógushasználatot, előjegyzési és hosszabbítási lehetőséget biztosít. az elektronikus szolgáltatások (podcast, városfoglaló, szabadulószoza) külön menüpontban megtalálhatók a honlapon.

Könyvtárunknak köszönhetően a távolról díjmentesen elérhető Hungaricana adatbázisban kereshetők a Békés Megyei Hírlap korábbi lapszámai.

15 web 2.0 interaktív szolgáltatást működtetünk.

d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

A békéscsabai könyvtárakban 481 közösségi és családi programon 12.166 résztvevő vett részt. 2024-ben 18 kiállításnak adott otthont a megyei könyvtár, melyekből 3 gyermekeknek szólt.

Könyvtárunk 2 részlege csatlakozott az Állatvédelmi Oktatásért Alapítvány „Állatbarát Könyvtár Programjához”. Februártól októberig a Munkácsy180-emlékéhez kötődően hirdettünk olvasási kihívást.

Hatodik éve működik a Könyvjelző olvasóklub. Tavasszal elindult a Létra pszichológiai és társadalomtudományi témákat felölelő olvasóklub, ősszel a Tekervény könyvklub. Havonta találkoztak a KULCS biblioterápiás csoport és az Internet Klub tagjai.

A Jaminai fiókkönyvtárban megalakult a KönyvÖlelők klubja, heti rendszerességgel az Életvezetési Kör. A Lencsési könyvtárban a Padlásterápia festőklub biztosít közösségi alkalmakat, szervez kiállításokat. A mezőmegyeri fiókkönyvtár és a művelődési ház közösen működtetett klubjai: Rímszerda, Völgyzugony olvasóklub, Tollforgatók klubja.

A könyvtár ad otthont az Aranyévek Nyugdíjas Klub, a Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete, a Békéscsabai Városvédő és Városszépítő Egyesület rendezvényeinek, a Békéscsabai Tankerületi Központ helytörténeti versenyének, a Pedagógiai Oktatási Központ képzéseinek, a Csabai Kulturális Játékok könyvtárhasználati és rejtvényfejtő versenyszámainak, a Bod Péter Könyvtárhasználati Versenynek.

A Europe Direct Békés tájékoztató iroda és a Digilabor alkotóműhely több, fenntarthatósághoz és életen át tartó tanuláshoz kapcsolódó képzésnek otthont adott.

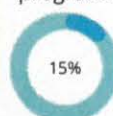
DIGILABOR

eredmények, foglalkozások

2024

Az összes rendezvényen résztvevők száma 2023: 9765
 Az összes rendezvényen résztvevők száma 2024: **11584**
 Foglalkozásokon résztvevők száma 2023: 1592
 Foglalkozásokon résztvevők száma 2024: **1718**
 Ebből a Lézerszimfónia-kiállítás megtekintői: 863

Több
program!

Utazás Robotikába - Könyvtári ismeretterjesztő tábor: 22 fő
 Megrajzolt Irodalom tábor: 16 fő

CodeWeek foglalkozások

- Robotika
- LézerSzimfónia

11 foglalkozás 161 fő

EU Code Week Magyarország 2024 pályázat

Könyvtári különdíj

Békés Megyei Könyvtár

Kint voltunk:

- Viharsarki Hobbi Elektronika Találkozó, Békéscsaba
- III. CodeWeek konferencia, Biatorbágy
- BRSE nyári táborok, Békéscsaba

CodeWeek.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

Havonta átlagosan 20%-al növeltük a könyvtári honlap, mint elsődleges tájékoztatói felület tartalomfrissítésének gyakoriságát.

10%-kal nőtt a Facebook-oldal kedvelők, 12%-kal a követők száma. Havonta átlagosan 82 bejegyzést publikáltunk. Instagram-oldalunk havi 30 új bejegyzéssel bővült. A TikTokon 2023-hoz képest dupla annyi videót, a Moly felületen kétszer annyi karcot osztottunk meg. A Youtube-csatornára feltöltöttünk 15 rögzített előadást, könyvbemutatót.

2024-ben 1464 bejegyzést publikáltunk a közösségi felületeinken.

Kéthetente online hírlevelet küldtünk rendezvényeinkről, híreinkről, szolgáltatásainkról, új beszerzéseinkről. Összesen 26 hírlevelet küldtünk a feliratkozott olvasóinknak.

A legtöbb megosztást elért posztok: 1. Őszi lomtalanítás (266), 2. Tavaszi lomtalanítás (117), 3. Adventi könyvvásár (47)

f. területi ellátás (bővebben kifejtve a 11. pontban)

2024-ben a területi ellátás Békés vármegye 50 kistélepülés szolgáltatási helyére, 25 települési nyilvános könyvtárára terjedt ki.

A kistélepülési feladatellátást évek óta 5 munkatárs végzi – az olvasószolgálati, informatikai, gondnoki teendők elvégzése mellett. A nyilvános könyvtárak koordinálásáért 1 fő felel.

7. Minőségirányítás (legfeljebb 1500 karakter / 1490)

a. használói elégedettségmérés

A válaszadó arány: 43 fő/alkalom.

	Felmérés	Célcsoport	Válaszadók
1	Könyvbarát munkahely - munkatársi felmérés	munkatársak	26
2	Utazás Robotikába nyári tábor - elégedettségi felmérés	táborozók	8
3	Megrajzolt irodalom - szülői - elégedettségi felmérés	táborozók, szülők	16
4	Csillagos este a könyvtárban - elégedettségi felmérés	résztevők	45
5	Folyóiratolvasási szokások	látogatók	55
6	Egy boszorkányper nyomában – elégedettségi felmérés	résztevők	52
7	KSZR online szakmai nap – elégedettségi felmérés	könyvtárosok	21
8	Lieb Mihály útján-nyomán	résztevők	53
9	Békéscsaba műemlékei nyomában – elégedettségi felmérés	résztevők	33
10	LézerSzimfónia hangszerkiállítás – elégedettségi felmérés	résztevők	21
11	Könyvtári büfé	bérlők	77
12	Könyvtárak a sikeres kulturális turizmusért	résztevők	33
13	Fiatalkönyvtárhasználók kérdőíve	középiskolások	18
14	De mi lett a nővel? – elégedettségi felmérés	résztevők	103
15	Greco Krisztián: Vera eSzínházi előadás – elégedettségi felmérés	résztevők	37
16	Kövek – elégedettségi felmérés	résztevők	71
17	Egy perccel tovább – elégedettségi felmérés	résztevők	72
Összesen:			741

b. önértékelés

A Könyvtári Intézet felkérésére segítettük a KMÉR-t felülvizsgáló munkacsoportot.

Szakmai tapasztalatszerzés céljából vendégül láttuk a kecskeméti, a székesfehérvári, a szegedi és egri kollégákat.

c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

Megismertük a Jászberényi Városi Könyvtár minőségbiztosítási tevékenységét, az MKE tervezett reformjait, a szakmai újításokat.

Az országos szakmai továbbképzést szerveztünk.

Egy települési nyilvános könyvtár pályázott a Minősített Könyvtár cím elnyerésére.

d. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

Az adminisztráció kialakítása, a tesztidőszak után megtörtént a tárgykölcsönzés bevezetése.

Új szolgáltatás az Egy boszorkányper nyomában.

8. Tudományos kutatás és kiadványok (legfeljebb 1000 karakter / 716)

Helytörténeti referenzs kérdések megválaszolásával folyamatosan segítettük a tanulók, kutatók tevékenységét. A családfakutató munkát segítik a könyvtárosok az Arcanum Digitális Tudománytár és a Hungaricana adatbázisok használatával. Helyismereti kutatást végeztünk a BékésWiki enciklopédia és a 100 éve történt Tumblr-oldal bővítése során. Szakmai kutatómunkát és előzetes felkészülést igényelt a digitalizálandó dokumentumok kiválasztása.

A könyvtár munkatársai 2 publikáció elkészítésében vállaltak szerepet, melyek a Háromkák. szaklapban jelentek meg. Az intézmény 3 kiadványt jelentetett meg: Irányi Dezső-életrajz : volt egyszer egy Dodó bácsi, Janáky Viktor : életmű mázas samottból, Lieb Mihály Leó – A sötétség fátyla.

Összeállítottuk a könyvtár szolgáltatás- és foglalkozásajánló füzetét (2 kiadvány).

9. Partnerségi együttműködések (legfeljebb 1500 karakter / 1499)

a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

78 diák töltötte könyvtárban az iskolai közösségi szolgálatot. Önkéntesek segítették a gyermeknapot, kiállítások szervezését.

A Könyvtártámogató Alapítvány és a Europe Direct Békés programokat szervezett a könyvtárban. Gyermekkönyvtári eseményhez járult hozzá a Mozaik Kiadó és a Móra Kiadó. Csatlakoztunk városi rendezvényekhez (magyar kultúra hete, kulturális játékok, gyermeknap, múzeumok éjszakája, Munkácsy Fesztivál, vármegyenap). A Hajnal István-kör konferencia és a Szent György Lovagrend nyári szabadegyeteme helyszíne volt a könyvtár. Részt vettünk a XVI. Nemzetközi Felolvasómaratonon, a Jókai színház versfolyamán. 3 videójátékbajnokságot szerveztünk, a nyereményeket támogatók biztosították. A kulturális intézményeinek együttműködésének eredménye volt a Munkácsy 180-évé.

A Digilabort városi rendezvényeken, kitelepülési alkalmak során népszerűsítettük (pl. Vasutas Művelődési Ház, Békéscsabai Röplabda Akadémia, FSZEK, CodeWeek konferencia).

A Digibuild Kft. és a Marzer Kner Packaging programok megvalósítását támogatta. Pályázati megvalósítást segített a Békés Banda, a Békéscsabai Turisztikai Egyesület. 9 hónapon keresztül a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár hangszerkiállítása várta az érdeklődőket. Együttműködési megállapodást kötöttünk a Békéscsabai Andrassy Gyula Gimnázium és Kollégiummal.

Segítettük az Arcanum Hotel „könyvbarát szálloda” programját, bővítettük a békési gyógyászati központ, a Déméter Alapítvány, a békéscsabai szlovák iskola, a gyulai kórház gyűjteményét. A Kölcsey Alapítvány – Testvér Könyvtár Támogató pályázaton magyar nyelvű könyveket vásároltunk az ungvári testvérintézménynek. 330 mosolycsomagot gyűjtöttünk össze rászoruló családok számára.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei (legfeljebb 1000 karakter / 983)

a. a könyvtár megjelenése médiumokban

A könyvtárral kapcsolatban 2024-ben 523 alkalommal jelent meg híradás (2023: 471). A helyi média előszeretettel átvette a könyvtári honlapon, közösségi oldalainkon közzétett információkat. 3 cikk megjelent az intézményről a Háromkák kulturális folyóiratban.

A könyvtár több alkalommal sajtótájékoztatót tartott a nagyobb rendezvényekhez kapcsolódóan. A programokról, hírekről rendszeresen tájékoztatást kapnak a szerkesztőségek.

Békéscsabai Médiacentrum	240
Beol	157
Békés Megyei Hírlap	64
Csaba TV	29
Csabai Mérleg	16
Körös Hírcentrum	12
Egyéb	5
Összesen	523

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Facebookon beszámoltunk programjainkról, sikereinkről, új beszerzéseinkről. Instagramon visszatekintő bejegyzéseket tettünk közzé. Az Abstract podcast-műsor célja az irodalom, a kulturális sokszínűség népszerűsítése. Plakátjaink az arculati elemekkel, szükség esetén QR-kóddal láttuk el. Új könyvtári rollup és egyenpóló készült.

Kéthetente elektronikus hírlevelet küldtünk (1846 feliratkozott).

A terekben kihelyezett digitális képkereteken az új beszerzésekről, programokról lehetett tájékozódni. Kommunikációs felületként funkcionáltak a beltéri tv-k.

11. A vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő állami feladatairól szóló összefoglaló (legfeljebb 3500 karakter / 3448)

a. a vármegyei kötelespéldányokkal, a digitalizálással, a gyűjteményét feltáró elektronikus katalógus építésével kapcsolatos feladatokról

2024-ben a kistépülési könyvtári ellátáshoz 50 könyvtár, információs és közösségi hely tartozott. 50 településből 37 helyen közvetlenül a megyei könyvtár munkatársai végezték az ellátást, 13 településen a mezőkovácsházi könyvtár szervezte a szolgáltatást. Könyvtárunk segítette a rendelést, szerelést, feldolgozást, törlések előkészítését. Okányban állományellenőrzés történt.

A kistépülési ellátás keretében 3839 db dokumentum került állományba (2023-hoz képest 14%-os csökkenés). A kistépülések katalógusa közös online adatbázisban kereshető.

A 2023-as fellendülés után visszaesett a helyismereti vonatkozásból a nyomdák, kiadók, szerzők által könyvtárunknak megküldött kötelespéldányok száma (97 tétel).

A helyi lapok digitalizált tartalmai elérhetők a Hungaricana és az Arcanum Digitális Tudománytár adatbázisaiban.

b. a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról

A személyes konzultációkon, telefonon, e-mailen keresztüli kapcsolattartás segítette a vármegye könyvtárainak szakmai munkáját. Tájékoztatást nyújtottunk az adatszolgáltatásokról (beszámoló, munkaterv, érdekeltségnövelő támogatás, kulturális statisztika), pályázatokról (NKA, Országos Könyvtári Napok, minőségügy, Könyvtári Kihívás). A módszertani segítségnyújtást segítették a kiscsoportos, az egyéni helyszíni és az online tanácsadások. Két szakmai rendezvényt szerveztünk a települési könyvtárak képzésének támogatása érdekében.

c. a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2024-ben nyújtott szolgáltatásokról

A támogatás felhasználásának két fő összetevője a dokumentumvásárlás (45%) és rendezvényszervezés (29%) volt. Kistélepülésen 236 (+20%) rendezvényen 8414 fő (+14%) vett részt.

2023-hoz képest dupla támogatást kaptunk nemzetiségi dokumentumokra, melyet CD-re, DVD-re, magyar, német, cigány, román, szerb, szlovák nyelvű kötetekre fordítottunk. Támogatásban részesült Battonya, Békés, Doboz, Gyomaendrőd, Gyula, Kondoros, Mezőberény, Szarvas, Tótkomlós.

2024-ben 90 Békés vármegyei könyvtár (50 szolgáltató hely, 26 települési, 8 szak-, 5 fiók-, 1 felsőoktatási könyvtár) adatszolgáltatásában nyújtottunk segítséget.

12 vármegyei könyvtár csatlakozott a Könyvtári Kihíváshoz.

d. az iskolán kívüli könyvtári továbbképzés és szakképzés végzéséről

Képzési lehetőséget az MKE, a KSZR szakmai napok és az országos szakmai továbbképzés formájában biztosítottunk a vármegye könyvtárosainak.

A szakmai napok témái: olvasásnépszerűsítés, ismeretátadás, minőségirányítás, kihívások, alkotó (maker) foglalkozások, helyismeret, online tartalomszolgáltatás.

Rendszeresen tájékoztatást nyújtottunk a képzési lehetőségekről, konferenciákról, pályázati kiírásokról, országos szakmai hírekről, eredményekről – amennyiben módunkban állt, segítettük a személyes részvétel feltételeinek megteremtését.

A nagy fluktuáció következtében évről évre szükséges az új könyvtárosok betanítása. 2024-ben 5 kistélepülésen történt személyi változás, egyéni képzésekre valamint online kiscsoportos képzésekre is sor került, online szakmai napokat tartottunk.

e. a települési könyvtárak fejlesztésének koordinációjáról, az ennek keretében megtett javaslatokról

Kistélepüléseken több alkalommal nem a könyvtárépület adott otthont a rendezvénynek. A kölcsönzés sem zajlott zavartalanul. Belső terek megújítására pályázati forrás hiányában nem került sor, Nagyszénáson a gyermekkönyvtári sarkot rendeztük be.

A nagyobb intézmény kivételével nehéz helyzetben vannak a nyilvános könyvtárak. A humán erőforrás hiánya, az alacsony bér, az energetikai korszerűtlenség, a rossz állapotú épületek, az elavult IT-eszközök és az idejétmúlt bútorok és polcok jelentik a legfőbb problémákat. Pályázati támogatás szükséges újfajta szolgáltatások bevezetéséhez, minőségi könyvtári programok szervezéséhez.

f. a helyismereti dokumentumok elektronikus hozzáférhetővé tételével kapcsolatos elvégzett feladatokról

Digitalizálási tevékenységünk során előnyt élveztek a helyi dokumentumok. Az Arcanumnak köszönhetően több megyei lap digitalizálása megtörtént.

A vármegyei települések együttműködésével folyamatosan bővítjük a BékésWiki helyismereti enciklopédiát.

Nem valósult meg a repozitórium helyreállítása. Digitalizált példányok folyamatosan készültek az év során. A rendszer üzembe helyezését követően 2025-ben azonnal elindulhat a feltöltés, publikálás.

12. Könyvtárhasználati tendenciák (6. sz. melléklet) (legfeljebb 2000 karakter / 1904)

a. Használati tendenciák kiértékelése: hogyan változtak az olvasási és könyvtárhasználati szokások a 2019–2025 időszakban, a szakmai mutatók 2., 3., 9., és 12. főpontja alapján.

A korlátozások csökkenést eredményeztek a helyben igénybe vehető szolgáltatások terén. 2024-ben külső körülmény nem akadályozta a feladatellátást.

A legfőbb könyvtárhasználati mutató tekintetében 2021-től emelkedés figyelhető meg. 2024-ben több mutató (könyvtárhasználók, látogatók, könyvkölcsönzés) meghaladta a 2019-es, szakmai elvárásnak tekinthető állapotot. A regisztrált használók száma 2019-ben kiemelkedően magas volt: azonban abban az évben és 2024-ben is a békéscsabai lakónépesség 13%-a érvényes könyvtártagsággal rendelkezett.

Összességében 5%-kal emelkedett a dokumentumkölcsönzések száma. 2019-hez képest 58%-kal csökkent az AV kölcsönzések száma, 1%-kal nőtt a könyvkölcsönzések száma. AV-dokumentumok esetén a streaming és a kevesebb DVD-megjelenések miatt további csökkenés várható.

A könyvtárhasználatok száma 2021–2024 között 40%-kal növekedett. A 2024-es mutató 4%-kal felülmúlta a 2019-es adatot. A Web 2.0 interaktív szolgáltatások használói tekintetében 10%-os növekedés figyelhető meg az előző évhez képest. Nőtt a honlaphasználatok száma.

A gyarapodó látogatószám azt jelzi, felértékelődik a könyvtár által nyújtott találkozási, tanulási, nem formális oktatási funkció. A könyvtárban töltött idő az intézmény fontosságára hívja fel a figyelmet.

Feltűnő a fiatal korosztály újbóli megjelenése. A könyvtár aktivitása a közösségi platformokon, az otthonos belső tételrendezés elősegíti a könyvtárlátogatók további gyarapodását. Látványos a képregénykölcsönzésének növekedése, pozitívan fogadták a látogatók a társasjáték-kölcsönzési lehetőséget.

b. Rövid bemutatása annak, hogy gyakorolt-e érdemi hatást a könyvtári szolgáltatásokra a mesterséges intelligencia széleskörű hozzáférhetősége, illetve az automatizáció térnyerése.

Nagy érdeklődés övezte az MI-vel kapcsolatos ismeretterjesztő előadásokat és könyvbemutatókat.

A marketingben az automatizáció időmegtakarítást eredményez. A képgenerálási lehetőséget alkalmaztuk a nyomtatott plakátok, közösségi oldalak bejegyzéseinek elkészítéséhez.

Önkölcsönző automatát működtetünk, a személyzet segítsége nélkül könyvtári tranzakció végezhető. Az RFID-technológia a könyvek azonosítását, az állomány védelmét és ellenőrzését segíti.

A rendezvényekre jelentkezés előzetes, online módon biztosítjuk.

Digitalizáláskor rendszeresen alkalmazzuk az OCR technológiát.

Békéscsaba, 2025. február 7.

Juhász Zoltán
Juhász Zoltán
igazgató